

vállalatoknak még csak a nevével sem találkozunk az egész könyvjegyzékben, noha a könyvcímek alapján úgy sejtjük, hogy a könyvtár anyagának igen tekintélyes részét az ilyen olcsó gyűjteményes vállalatok teszik.

Pedig az utalásokkal ugyan nem fukarkodik a szerző. Ha fordításról van szó, úgy az illető munkákat a fordító neve alatt is föltaláljuk; életrajzoknál a biográfia személyére is történik hivatkozás, sőt pl. az ily műveket mint: *Beöthy Zsolt*, A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése, *Magyar* irodalomtörténet (Beöthy Zs.) alatt is megtaláljuk, a mi a tárgyi katalogust pótolja némileg.¹

A névtelen munkák a cím kezdő szava alatt vannak felvéve elég következetesen, bár megesik, hogy pl. egy latin-német szótár *Autore* Anonymo alatt szerepel.

A használhatóság szempontjából súlyosabb természetű a katalogusnak az a fogyatkozása, hogy általános betűrendes névés tárgymutatóval nem bír, a mi az olvasó tájékozódását egyes konkrét esetekben igen megnehezíti. E hiányon azonban könnyen lehet majd segíteni a könyvtár újabb gyarapodásáról kiadandó pótkötet megjelenése alkalmával.

Dr. Gulyás Pál.

Passerini G. L. e Mazzi G.: *Un decennio di bibliografia Dantesca 1891—1900.* Milano, 1905. Ulrico Hoepli. 8-r. Czimkép, VII, 668, 2 l. Ára 12 lira.

E vaskos kötet szerzői fáradhatatlan buzgalommal szedtek össze minden bibliografiai adatot, mely az 1891-től 1900-ig terjedő időközből Dantéra vonatkozik. Dolgozatuk ékes tanubizonyossága azon öröndetes jelenségnek, hogy a középkori vallásos ihlet e legnagyobb énekese az összes művelt nemzetek között mily sokoldalú, soha nem lankadó érdeklődés tárgya a mai túlon túl materialisztikus világfelfogás korában. Közel ötfélezer (pontosan 4392) könyvészeti adat került ki a feldolgozott évtized *Dante*-irodalmából, melyből csupán 226 esik a költő összes és egyes műveinek kiadására eredetiben és fordításokban, teljes szöveggel vagy válogatott szemelvényekben, míg az óriási többség magával az író személyével, korával, gigászi művének magyarozatával, jellemzésével foglalkozik. A kiadások legnagyobb hányadát természetesen a *Divina Commedia* szolgáltatja úgy eredetiben, mint fordításban. Összesen 141 tételszám vonatkozik *Dante* főművére, melyek közül ötvenegy az eredeti olasz nyelvű, hat olasz tájnyelvi fordításra esik, míg idegennyelvű fordítást,

¹ De nem mindig. Így a mikor pl. *Petz Lajos*: A győri kolera-járvány 1886-ban cz. műve a szerző nevének kívül *Győri* alatt is szerepel, de *kolera* alatt már nem, holott tárgy szerint inkább ez volna a megfelelő péczeszó.

átdolgozást 84-et ölel föl a jegyzék. Ez utóbbiak közt van baszk, cseh, francia, angol, latin, holland, lengyel, orosz, spanyol, svéd, német és magyar átdolgozás.

Míg *Dante* műveinek bibliográfiája az egyes munkák címei, s ezeken belül nyelvek szerint van csoportosítva, addig a *Dante*-ről szóló irodalom a szerzők vagy rendszők betűrendjében van felsorolva, minden tárgyi vagy nyelvi csoportosítás nélkül. Örömmel látjuk, hogy úgy a fordítások, mint a tanulmányok megfelelő rovataiban lehetőleg teljesen szerepel a magyar nyelvű *Dante*-irodalom is, a mi első sorban *Papp Cs. József* buzgóságának köszönhető, a kinek ez irányú érdemeit a szerzők külön kiemelik az előszóban. Örömmel nézünk a körülmény, hogy a magyar címek közt alig van egy is, melyben a szerkesztők nyelvi tudatlanságából eredő, sokszor értelemzavaró sajtóhiba ne éktelenkednek: pl. Vasárnapi h. Varsánapi, Polgár h. pologár, Erdélyi Protestáns Lap h. Erdélyi Protestáns stb. *Papp* jól tette volna, ha nem csak bibliografiai adalékokkal látja el a szerkesztőket, hanem azok szedésének átvizsgálására is vállalkozik: így ez apró fogyatkozások el lettek volna kerülhetők. Különben szolgáljon megnyugtatóan, hogy német szomszédaink sem jártak sokkal szerencsésebben, a mint ez bírálóik panaszzaiból kitűnik: az idegen nyelvek tudása úgy látszik nem valami erős oldaluk a szerkesztőknek. De az ebből eredő fogyatkozások szinte elenyésznek munkájuk nagy gyakorlati értékével szemben. A szerzők ugyanis nem érik be a pusztá címek közlésével; hanem a hol tehették, rövid jegyzetekkel is kísérték adalékjaikat, vázolva a fontosabb cikkek tartalmát.

A vaskos kötetet három gondosan összeállított mutató rekeszti be, melyek elseje a személynevek, második a tárgyak lajstromát adja, míg az utolsó a *Dante* műveire vonatkozó utalásokat tartalmazza.

Dr. Gulyás Pál.

Strausz Antal: *A veszprémi káptalan könyvtárának betűsoros címtára.* Veszprém, 1904. Egyházmegyei kny. 8-r. 184, 2 l. Ára?

A veszprémi káptalan múlt évi április hó 23-án bizta meg *Strausz* Antalt főleg theologiai művekben gazdag könyvtára rendezésével, mely gyűjtemény, sajnos, a Magyar Minerva legújabb folyamában sem szerepel. *Strausz* nagy ügybuzgalommal fogott munkájához, a mennyiben szeptember 8-áig, tehát a megbiztatástól számított ötödfél hónap alatt, nemcsak hogy »áttanulmányozta a könyvtáran szakirodalmát s meglátogatta az egyes nevezetesebb könyvtárakat,« hanem el is készítette a 3392 mű 6838 kötetéből s több ezer értekezést tartalmazó kolligátumgyűjteményből álló könyvtár czédula katalógusát, a jelen munka tárgyát képező »betű-